

NBP

Narodowy Bank Polski

Adam Tochmański, Dyrektor Departamentu Systemu Płatniczego NBP
Przewodniczący Koalicji na Rzecz Obrotu Bezgotówkowego i Mikropłatności

„Program Rozwoju Obrotu Bezgotówkowego w Polsce na lata 2014 – 2020”

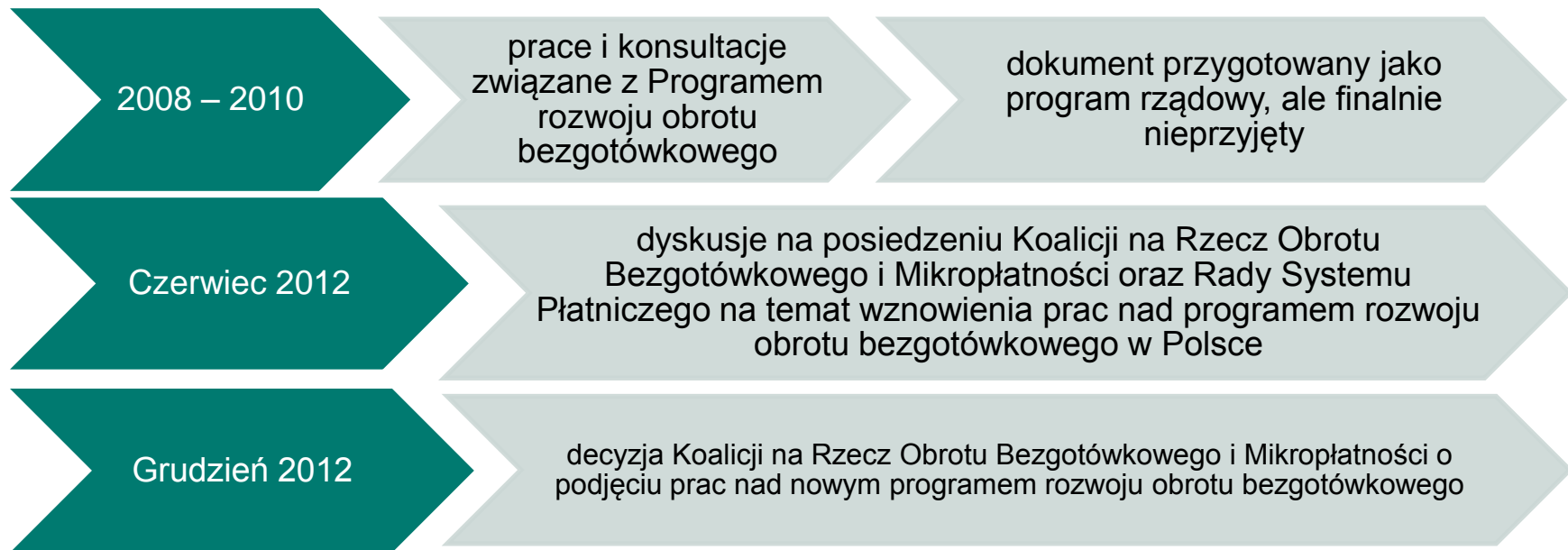
Agenda

- 1 Koalicja na Rzecz Obrotu Bezgotówkowego i Mikropłatności
- 2 Historia prac nad programem rozwoju obrotu bezgotówkowego w Polsce
- 3 Podstawowe założenia metodologiczno – organizacyjne dotyczące prac nad PROB
- 4 Diagnoza stanu rozwoju obrotu bezgotówkowego w Polsce
- 5 PROB na lata 2014 - 2020
- 6 Pierwsza ocena realizacji PROB i planowane działania na 2015 rok

Koalicja na Rzecz Obrotu Bezgotówkowego i Mikropłatności

- powstała w 2007 r. z inicjatywy Związku Banków Polskich
- uzyskała honorowy patronat Prezesa NBP i poparcie Ministra Finansów
- obecnie skupia 67 podmiotów, w tym instytucje publiczne oraz podmioty rynkowe (<http://zbp.pl/dla-bankow/zespoly-rady-i-komitety/podaj-nazwe/obrot-bezgotowkowy/czlonkowie>),
- jej głównym celem jest promocja płatności bezgotówkowych oraz rozwój elektronicznych instrumentów płatniczych, w szczególności w zakresie mikropłatności,
- na czele Koalicji stoi aktualnie 10-osobowe Prezydium Koalicji, wybrane w 2014 r.

Historia prac nad programem rozwoju obrotu bezgotówkowego

Podstawowe założenia metodologiczno – organizacyjne dotyczące prac nad PROB

- PROB jako dokument niebędący programem rządowym, ale dokumentem Koalicji (<http://zbp.pl/dla-bankow/zespoly-rady-i-komitety/podaj-nazwe/obrot-bezgotowkowy/koalicja>)
- Przyjęcie 7-letniego horyzontu czasowego
- Opracowanie „Programu Rozwoju Obrotu Bezgotówkowego na lata 2014 – 2020” w formie trzech dokumentów:
 - ✓ „Dokument Strategiczny na lata 2014 – 2020”
 - ✓ trzyletnie plany operacyjne, w tym „Plan Operacyjny na lata 2014 – 2016”
 - ✓ „Rekomendacje dla Rządu”
- Powołanie międzyinstytucjonalnej grupy roboczej do opracowania nowego PROB
- Niezależne przygotowanie przez NBP „Diagnozy stanu rozwoju obrotu bezgotówkowego w Polsce”

Diagnoza stanu rozwoju obrotu bezgotówkowego w Polsce

- Przygotowana przez NBP w okresie grudzień 2012 r. – listopad 2013 r.
- Jest to poprawiona i uaktualniona część analityczna z „Programu rozwoju obrotu bezgotówkowego w Polsce na lata 2011-2013”.
- Składa się z 5 części:
 1. ogólna charakterystyka obrotu bezgotówkowego i gotówkowego,
 2. diagnoza obrotu bezgotówkowego i gotówkowego w Polsce,
 3. aspekty międzynarodowe obrotu bezgotówkowego,
 4. analiza SWOT,
 5. wnioski.
- Opublikowana na stronie NBP:
http://www.nbp.pl/systemplacniczy/obrot_bezgotowkowy/diagnoza-rozwoju-obrotu-bezgotowkowego.pdf

NBP

Narodowy Bank Polski

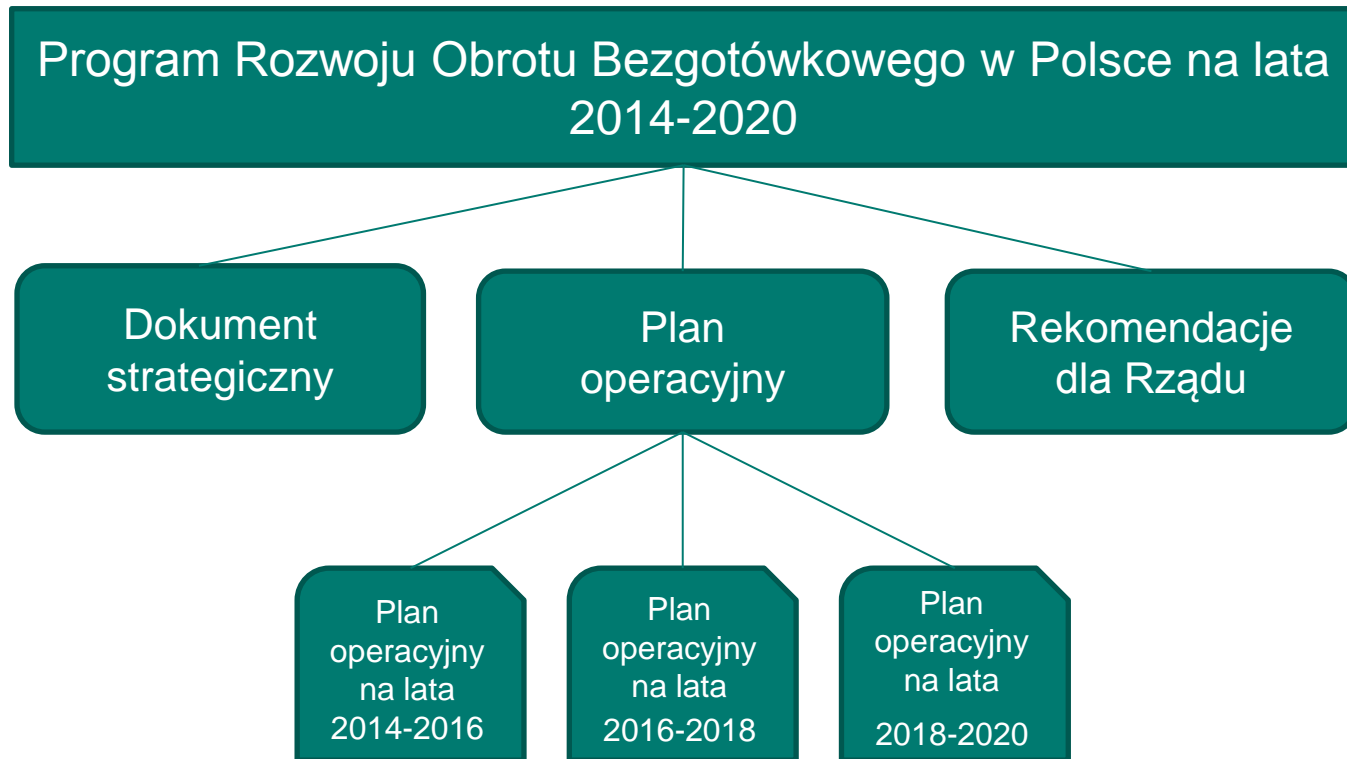
Główne elementy diagnozy stanu rozwoju obrotu bezgotówkowego w Polsce (2)

- Główne bariery dla upowszechnienia obrotu bezgotówkowego:
 - stosunkowo niskie ubankowienie,
 - bardzo małe nasycenie posiadania kart płatniczych oraz innych elektronicznych instrumentów płatniczych wśród osób fizycznych,
 - słabo rozwinięta sieć akceptacji kart płatniczych oraz pozostała infrastruktura płatnicza,
 - bariery mentalnościowe oraz przyzwyczajenia płatnicze konsumentów,
 - niski poziom konkurencji na rynku płatniczym.

Kalendarium prac nad PROB

Struktura Programu

Horyzont czasowy dokumentów tworzących PROB

Rok przygotowania	Dokument	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
2013 (2015 – aktualizacja)	Program strategiczny do 2020 r.	[Bar chart showing coverage from 2014 to 2020]						
2013	Plan operacyjny 3-letni na lata 2014 - 2016	[Bar chart showing coverage from 2014 to 2016]						
2013 (2015 – aktualizacja)	Rekomendacja dla Rządu na lata 2014 - 2020	[Bar chart showing coverage from 2014 to 2020]						
2015	Plan operacyjny 3-letni na lata 2016 - 2018			[Bar chart showing coverage from 2016 to 2018]				
2017	Plan operacyjny 3-letni na lata 2018 - 2020					[Bar chart showing coverage from 2018 to 2020]		

Wizja obrotu bezgotówkowego w 2020 r.

W 2020 roku Polska jest państwem, w którym:

- społeczeństwo, przedsiębiorcy i instytucje publiczne świadomie i powszechnie korzystają z bezgotówkowych, w tym innowacyjnych, instrumentów płatniczych, mając na względzie efektywność i bezpieczeństwo realizacji płatności,
- zapewnione są sprzyjające warunki dla funkcjonowania bezpiecznego i racjonalnego kosztowo obrotu bezgotówkowego oraz nowoczesnego i konkurencyjnego systemu płatniczego w Polsce,
- nie istnieją bariery w dostępie i korzystaniu z usług płatniczych związanych z obrotem bezgotówkowym.

Mapa Programu

Cel główny: Upowszechnienie obrotu bezgotówkowego w Polsce

Cel szczegółowy 1:

Ograniczenie wykluczenia finansowego

Działania 1.1 - 1.3

Cel szczegółowy 2:

Przełamanie barier mentalnościowych oraz zmiana przyzwyczajeń płatniczych konsumentów, przedsiębiorstw i instytucji publicznych w kierunku większego korzystania z obrotu bezgotówkowego

Działania 2.1 – 2.4

Cel szczegółowy 3:

Upowszechnienie infrastruktury płatniczej oraz sieci akceptacji bezgotówkowych instrumentów płatniczych

Działania 3.1 – 3.7

Cel szczegółowy 4:

Zapewnienie bezpieczeństwa i efektywności elektronicznych instrumentów płatniczych

Działania 4.1 – 4.5

Cel szczegółowy 5:

Zwiększenie konkurencyjności na rynku usług płatniczych i rozliczeniowych

Działania 5.1 – 5.2

Cele, działania i czynności Programu

- 1 cel główny
- 5 celów szczegółowych
- 21 działań, w tym:
 - ✓ 10 działań kierowanych wyłącznie do podmiotów spoza sektora rządowego,
 - ✓ 7 działań skierowanych zarówno do Rządu, jak i pozostałych podmiotów,
 - ✓ 4 działania skierowane wyłącznie do Rządu,
- 110 szczegółowych czynności, z czego:
 - ✓ 75 adresowanych jest do sektora pozarządowego,
 - ✓ 35 skierowanych jest do Rządu, instytucji rządowych i publicznych, w tym 8 czynności wspólnych.

Wskaźniki monitorowania realizacji celu głównego

Lp.	Wskaźnik	Wartość bazowa wskaźnika	Zakładana wartość wskaźnika w roku docelowym	Częstotliwość pomiaru wskaźnika	Źródło danych
1.	Udział % obiegu pieniądza gotówkowego w agregacie podaży pieniądza M1	21,1%	18,3%	raz w roku	NBP
2.	Udział % płatności bezgotówkowych w ogólnej liczbie płatności detalicznych osób fizycznych	18%	36 - 44%	2016 r. i 2020 r.	NBP
3.	Liczba osób powyżej 18 roku życia posiadających rachunki w porównaniu do ogólnej liczby osób w tym wieku	77%	84 - 90%	I połowa 2015 r. I połowa 2017 r. II połowa 2020 r.	NBP
4.	Liczba prowadzonych rachunków na 1 mieszkańca	1,08	1,19	raz w roku	NBP
5.	Indeks korzystania z obrotu bezgotówkowego	28	56	2016 r. i 2020 r.	NBP

Pierwsza ocena realizacji Programu Rozwoju Obrotu Bezgotówkowego

- Koalicja dokonała pierwszej oceny realizacji działań i czynności wynikających z PROB, głównie z części „Plan Operacyjny na lata 2014- 2016”, skierowanego do podmiotów pozarządowych, za okres I półrocza 2014 r.
(http://zbp.pl/public/repozytorium/dla_bankow/rady_i_komitetu/obrot_bezgotowkowy/dokumenty_dla_czlonkow/Prezentacja_Koalicja_27_10_2014.zip)
- Większość z 75 przewidzianych w Planie Operacyjnym czynności w ramach realizacji poszczególnych celów szczegółowych została podjęta przez podmioty rynkowe oraz NBP.
- W niektórych przypadkach działania będą podjęte w terminie późniejszym, zgodnie z harmonogramem wynikającym z Programu.
- Ocena ta wskazała na potrzebę aktualizacji PROB już w 2015 roku.

Pierwsza ocena realizacji Programu Rozwoju Obrotu Bezgotówkowego

- Wskaźnik realizacji celu głównego – dane za I półrocze 2014 r.

Lp.	Wskaźnik	Wartość bazowa wskaźnika	Zakładana wartość wskaźnika w roku docelowym	Wartość wskaźnika na koniec I półrocza 2014r.	Uwagi
1.	Udział % obiegu pieniądza gotówkowego w agregacie podaży pieniądza M1	21,1%	18,3%	21,1%	Wartość bazowa - grudzień 2012 r.
2.	Udział % płatności bezgotówkowych w ogólnej liczbie płatności detalicznych osób fizycznych	18%	36 - 44%	brak danych	Wskaźnik zostanie obliczony podczas badania w 2016 i 2020 r.
3.	Liczba osób powyżej 18 roku życia posiadających rachunki w porównaniu do ogólnej liczby osób w tym wieku	77%	84 - 90%	87%	Wynik uzyskany w badaniu postaw Polaków wobec obrotu bezgotówkowego przeprowadzonego przez prof. Dominikę Maison we wrześniu 2013 r.
4.	Liczba prowadzonych rachunków na 1 mieszkańca	1,08	1,19	1,11	
5.	Indeks korzystania z obrotu bezgotówkowego	28	56	36	Wynik uzyskany w badaniu postaw Polaków wobec obrotu bezgotówkowego przeprowadzonego przez prof. Dominikę Maison we wrześniu 2013 r.

Planowane działania Koalicji w 2015 r.

- marzec - maj 2015 r. – zebranie informacji o realizacji PROB w całym 2014 r. od wszystkich podmiotów wskazanych w PROB i przygotowanie raportu dla Koalicji oraz Rady ds. Systemu Płatniczego
- marzec - listopad 2015 r. – prace nad aktualizacją PROB, w tym nad przygotowaniem „Planu Operacyjnego na lata 2016-2018”
- zaproszenie nowych podmiotów do uczestnictwa w Koalicji

NBP

Narodowy Bank Polski

Adam Tochmański

Dyrektor Departamentu Systemu Płatniczego
Przewodniczący Koalicji na Rzecz Obrotu Bezgotówkowego
i Mikropłatności

tel. + 48 22 185 27 25

adam.tochmanski@nbp.pl

Dbamy o wartość pieniądza

NBP

Narodowy Bank Polski

www.nbp.pl